

TILSVAR TIL HØRINGSPARTER VEDRØRENDE FØLGENDE KONSESJONSSØKNADER

- Rauset
- Kvitefella 2
- Skorgeelva
- Sessaelva

RAUSET

03. Høringsuttalelse fra Bertil Sande, Sørstranda uttaler at «Fossehyllane» er det fossestryket som sees fra flest rundt Gloppefjorden og bør derfor skånes fra utbygging.

Vårt tilsvaret er som følgende: *I konsesjonssøknaden er det gjort rede for antall dager i gjennomsnitt med vannføring i «Fossehyllane» (Kvitefella). Avhengig av snøforholdene i fjellet og lengden av vårflommen vil denne perioden være langt på vei slik som før en eventuell utbygging. Det vann som fraføres elva på kote 500 vil ikke i nevneverdig grad påvirke det estetiske synet av elvepartiet i flom. Hyppige regnflommer vil også føre til overløp og Kvitefella vil være tilsynelatende som før. Det er altså den effekten av tap av synlighet Bertil Sande argumenterer for. Andre begrunnelser er ikke anført. Generelt vil jeg underbygge påstanden om at elva vil fremstå på samme måte som før en eventuell utbygging, selv om en frafører noe vann under flom. Kvitefella fører ca. 10 kbm. per sekund under flom. Tar en bort 3 kbm/sekund vil det estetiske inntrykket være noenlunde det samme.*

03. Høringsuttalelsen fra Egil Ravnestad om vanntapping fra Kvitefella ved Matgrova.

Vårt tilsvaret er som følgende: *NVE sin stillingtagen til dette tar vi til etterretning og utover dette kan vi tilføye at det har vært jordskifte sak om dette spørsmålet, men Ravnestad tapte saken. Utover dette er vi ikke kjent med andre forhold knyttet til denne påståtte vannrettigheten. Nevner at Ravnestad har kommunalt vann.*

03. Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (FMS&F) vedr. tap av synsinntrykk

Vårt tilsvaret er som følger: *Fylkesmannen uttaler at en reduserer vannføringen i «Fossehyllane» som har en foss på 100 meter fall. Her tror vi FMS&F forveksler fossefallet med fossen i Daudfosselva. Denne har et fritt fall på ca. 100 meter og ligger ovenfor inntaket i Daudfosselva og forblir upåvirket av utbyggingen. I Kvitefella finner vi de karakteristiske «Fossehyllane» som er som en trapp hvor hvert enkelt opptrinn er fra 5-10 meter. I flom vil utseende være som et sammenhengende stryk og ved liten vannføring vil denne trappen kunne sees tydelig. Temaet fuglekasser for Fossefall er noe vi vil etablere etter anvisning fra ornitolog.*

03. Høringsuttalelse fra Jon Atle Ravnestad som argumenter med vern av «Fossehyllane»

Vårt tilsvaret er som følger: *Jon Atle Ravnestad innvender at verneverdien av «Fossehyllane» er så stor at den bør vernes fra utbygging. En utbygging av Rauset kraftverk med inntak i Kvitefella på ca. kote 500 vil ikke «fjerne fossehyllane». Det er gjort rede for i konsesjonssøknaden om hvilke forandringer en vil kunne se for seg i denne strekningen av elva. Klimatisk utvikling viser at en større del av års nedbør blir aggregert som snø i høyfjellet (1000-1200 meter over havet). Noe som tilsier lengre og større vårløsning. I løpet av de siste 10-15 årene har de lokalt registrert kraftigere nedbørsbyger både lavt nede og høyt oppe i fjellet. Dette tilsier større overløp når dette inntreffer. Til Jon Atle Ravnestad vil vi si at; ja, det blir forandring i vannføringen ned*

«fossehyllane», men ikke i en slik grad at innbyggerne i Gloppen vil savne en uberørt elv. Nedre del av Kvitefella er allerede anvendt til vannkraft.

03. Høringsuttalelse fra Mattilsynet vedrørende elva som resipient.

Vårt tilsvaer er som følgende: *I den grad elva er resipient til vannforsyning må dette kartlegges og tas hensyn til. Daudfosselva og Kvitefella er ikke resipient til lokale brønner. Det er opplyst fra Gloppen kommune at alle nå har kommunalt vann.*

03. Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane med generell motstand mot vannkraft.

Vårt tilsvaer er som følgende: *Naturvernforbundet åpner med at i den grad Norge trenger mer fornybar energi - vil vannkraft være å foretrekke. Så fortsetter de med en ren inkurie som er vel kjent fra tidligere retorikk. Elvestrekningene som blir berørt blir «tørrlagte». Leser de ikke konsesjonssøknaden? Når det gjelder inkurier så tillater de seg å sette faglig spørsmålstegn ved den biologiske rapporten, levert av Rådgivende biologer i Bergen. De har befart marklende der i 2 dager, på kryss og tvers. Hvor lang tid har Naturvernforbundet brukt oppe i bratte lia? Sannsynligvis ikke noe. De snakker om fuktskader. Undertegnede har krysset lia i dagevis, både i tørre og våte perioder, og behovet for lange gummistøvler har vært til stede. Kvitefella går i trappetrinn, tidligere nevnt som «Fossehyllane». Nevner at hvert eneste inntrinn i denne trappen leder vannet sideveis langs inntrinnet og overrisler hele lia med vann. Mellom Kvitefella og Daudfosselva er det et titalls mindre bekker som sørger for vanntilførsel til fuktkevende vekster. De har sin opprinnelse høyere oppe, men får også tilførsel fra Kvitefella. Naturvernforbundet nevner innvunnet produksjon på 10 GWh som ubetydelig. Dette er fornybar energi til ca. 500 eneboliger. Nye eneboliger med bedre isolasjon og gjenvinning vil trenge mindre strøm, men desto større er gevinsten av disse 10 GWh'ene. Til sammenligning kan vi tenke oss 3 stk. 3 MW vindmøller plassert oppe på Rausetstøylen. Det ville satt ting i perspektiv.*

03. Styret i Naustdal- Gjengedal Landskapsvernområde påpeker hvordan inngrep utenfor nasjonalpark grensa påvirker naturoplevelsen.

Vårt tilsvaer er som følgende: *De påpeker at også inngrep utenfor grensa for et landskapsvernområde kan påvirke opplevelsen av naturen. Ja, av og til kan det være helt riktig! Kan det være slik at både veien opp til Rausetstøylen og seterhusene som nylig er oppgradert føre til en negativ opplevelse? Nei, selvfølgelig ikke, det er den gamle kulturen med seterhus oppe i fjellet som trekker folk dit. Inntaket i Kvitefella ligger knapt 60 meter ut til siden for siste veislyng opp til Rausetstøylen og vil ikke være det inngrep som ligger nærmest grensa til landskapsvernområdet. Vi kan forsikre alle om at inntaket vil bli utformet slik at det blir minst mulig synlig. Etter utbyggerens syn vil en ytterligere utnyttelse av elva kunne bli en attraksjon i et nytt fornybarsamfunn. Elvene her langs Sørstranda har tidligere blitt brukt til lys og varme, saging av tømmer til fornyelse av hus og heim og maling av korn til hushold i uminnelige tider. At vi nå i et konsentrert område kan produsere ca. 20 millioner kilowatt timer, uten at dette forstyrrer daglig friluftsliv i dette området, må jo være en åpenbaring for det fremtidige fornybarsamfunnet.*

03. Sogn og Fjordane Fylkeskommune og kost/nytte vurdering

Vårt tilsvaer er som følgende: *Fylkeskommunen uttaler at ulempene er større enn fordelene for både allmenne og private interesser. Grunneierne har utarbeidet et småkraftprosjekt som berører et allerede utbygget område. Utbyggings pris er så lav at prosjektet er gjennomførbart økonomisk. Prosjektet kan tåle noe høyere sommervannslipp. Rådgivende biologer har gitt råd om et minstevannslipp som er begrunnet ut fra biologiske*

hensyn. NVE kan overprøve dette å gi pålegg om et minstevannslipp som garanterer et synlig «Fossehyller» også på sommers tid. Selve utførelsen er gjort slik at den berører en eksisterende vei (rørtraseen) og kraftverket blir liggende ved et eksisterende inntak til Kvitefella kraftverk. NINA i Trondheim v/adm.dir. Janne Solli har uttalt at en bør konsentrere utbygging i områder som allerede er berørt og ikke spre det utover hele landskapet.

03. Sogn og Fjordane Turlag (medlem av Den Norske Turistforening) representerer det stedlige friluftsliv og har praktiske innvendinger.

Vårt tilsvare som følgende: *Turlaget beskriver meget godt hvilke ulemper en utbygging av Rauset og Kvitefella 2 medfører. Når det gjelder grunn for rørtrase fra inntak Kvitefella til en kopler røret sammen med røret fra inntak Daudfosselva blir den liggende i veitraseen. Fra Y-sammenkoplingen og opp til Daudfosselva berører selve grøftetraseen beitemark, noe som også er tilfelle ned til kraftstasjonen ved inntaksdammen for Kvitefella 1 (eksisterende) og et mulig Kvitefella 2. Turlaget stiller spørsmål ved om en kan tilplante rett over et vannførende rør. Nei, det bør en ikke, men tatt i betraktning et rør med diameter 1 meter vil det ikke være vanskelig å tilpasse slik at fremtidig tilplanting av skog ikke vil berøre røret direkte. Turlagets folk er de med størst bruk av dette utfartsstedet og deres vurdering bør tillegges vekt.*

KVITEFELLA 2

03. Bjørn Grov og Grete Ravnstad samt ønske om å delta i en utbygging

Vårt tilsvare som følgende: *Søker for Kvitefella 2 er Kvitefella kraft AS med Kristen Oddvar Sande som formann i styret. Det pågår en dialog mellom partene om hvilken egenkapital, som gir adgang til bedriften Kvitefella Kraft AS. I sin tid da Kvitefella Kraft AS ble stiftet (2002) ble daværende eier av nevnte eiendommer invitert til å være med i aksjeselskapet. Han takket nei. Etter at Kvitefella Kraft AS nå søker om å utvide produksjonen vil ovennevnte nye eiere være med. Det siste ordet er ikke sagt i denne saken.*

03. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane påpeker hensyn til fuglelivet og gytende laks og sjøaure.

Vårt tilsvare er som følger: *Vi er enige i at en bør avhjelpe husrom for fossefall. Det forutsettes veiledning fra ornitolog. Hønehauken er sannsynligvis «husvarm» i et område med aktivt jordbruk, skogsdrift og uttak av sand. I den grad det blir nødvendig med sprengningsarbeider vil en konferere med ornitolog og tilpasse dette til tidspunkt utenfor hekkesesongen. Når det gjelder behov for forbi slipning i kraftverket vil vi innvende at en vil få avløp fra to kraftverk hvor sannsynligheten for at begge kraftverkene stopper samtidig er minimale. Skulle en hendelse ramme et av kraftverkene som resulterer i stopp vil det andre kraftverket øke sin vannføring slik at resultatet i Sandeelva blir det samme. Overvannsgiver i inntaks dam sørger automatisk for dette. Avløpet nedover Sandeelva er dessuten slakt, det er store kulper. Overlevelse ved liten vannføring er derfor til stede.*

03. Gloppen kommune og MULTEK-utvalget med engstelse for økonomi.

Vårt tilsvare er som følger: *Først MULTEK-utvalget og deretter kommunestyret i Gloppen kommune har vurdert utbyggingene på Sørstranda og når det gjelder Kvitefella 2 har de enstemmig tilråd utbygging. Det er en innvending mot høy utbyggings pris. Deltakerne i Kvitefella kraft AS er jordbrukseiendommer med stor maskinpark og kostnadene vil bli redusert ved at egenkapital opparbeides ved at eget arbeid tilføres prosjektet.*

Til de øvrige høringsuttalelser som er positive har vi for øvrig ingen kommentarer.

SKORGEELVA

03. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Vårt tilsvare er som følger: *Generelt vil vi påpeke at Skorgeelva ligger i en helt spesiell geologisk formasjon. Inntaket ligger et stykke nedenfor Sande Støylen og grunnforholdene for en inntaksdam synes tilfredsstillende. Går vi ca. 60 meter nedover passerer vi et brekk og elva stuper ned i et lite fossefall og herfra går elva i en knusningssone (terrenget fremgår av vedlagte bilder i konsesjonssøknaden). Det er oppsprukket grov skifer som ligger «hulter til bulter» langsetter elva. Vannet forsvinner ned i grunnen og kommer ut på forskjellige steder nede ved sjøen. I forbindelse med miljøvurderinger av IVAHOLA søppeldeponi og sigevann fra dette, ble det konstatert at noe fant vei langs elva og ut i Skorgeelvas utløp. Andre steder langs fjorden ved Skorgesaga ble det også påvist sigevann. I hvilken grad elva er kontaminert er opp til fagspesialister å vurdere.*

- *Ad. Terrengtilpasning og tilstelling av rørgrofta. Her i Gloppen kommune er det tradisjon for ikke å forlate et arbeide halvferdig. Når terreng har en beskaffenhet som referert vil det være vanskelig å kreve «kjøkkenhage» standard.*
- *Ad. rørgate legges utenom funn av rødliste art av Skorpefyllav. Det skal vi selvfølgelig følge opp. Gammel bjørkeskog finnes langs alle lier rundt Nordfjord. At Skorpefyllav er på rødlista er et faktum, men i Nordfjord er arten høyst tilstedeværende.*
- *Ad. Avløp fra kraftstasjon ovenfor fylkesveien. Dette har vi ikke vurdert, dette fordi fylkesveien har satt av en avkjøring (brudd i autovern) til sjøsiden av fylkesveien. Plassere kraftstasjonen på oversiden av fylkesveien betyr at en må benytte avkjøring til tidligere IVAHOLA søppeldeponi og legge en ca. 100 meter lang vei (parallelt med fylkesveien og litt høyere i terrenget) tilbake mot elva. Så vil vi måtte vurdere hvorvidt grunnforholdene er akseptable. Vil innvende at den siste 10 meter høydeforskjell fra sjøen og opp til underkant fylkesvei er så bratt at ved lite vann i elva er det ikke mulig å få fisk til å gyte her. Når fylkesmannen sier at fordelene ved å legge kraftstasjonen på oversiden av fylkesveien er at en slipper å krysse veien med både rør og elektrisk tilkøpling til 22 kV-ledningen til SFE Nett. Påpeker at kraftledningen ligger på sjøsiden av veien.*
- *Ad. Redusert slukeevne. Fylkesmannen påpeker at det er ønskelig at maksimal slukeevne reduseres fra 275 % av middelvannføring til et sted mellom 200-220 %. Sett på bakgrunn av at vannet forsvinner ned i grunnen på den berørte elvestrekningen vil det ikke ha noe større effekt å øke slipp over dammen. Ved intense nedbør er til renningen fra nedslagsfeltet så raskt at en økonomisk sett må kunne benytte størstedelen av vannet. Gjelder også under vårløsningen.*
- *Ad. fuglekasser. Dette vil selvfølgelig bli imøtekommet, men for at det ikke skal være bortkastet forutsettes vi rådgiving fra ornitolog.*

SESSAELVA

03. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og tap av inntrykk styrke.

Vårt tilsvare er som følger: *Av konsesjonssøknaden fremgår at det skal nyttes NORHARD sin boreteknologi (retningsstyrt bor). Gitt at en får konsesjon vil ledig borerigg bli brukt (fra 1,0 til 1,4 meter i diameter). Tunnellengde vil være i størrelsesorden 950 meter avhengig av radius på svingen mot inntaket. En massevurdering gir ca.2000 m³ løs masse, og ikke 20 000 m³ som uttalt av fylkesmannen. En kan vel trygt si at hele Sessaelva egentlig er en kløft (nesten utilgjengelig). Ovenfor inntaket er fjellet snaut, kun store sva fjell opp til høyfjellet. Inntaket ble valgt ut fordi en her har plass for landing av helikopter. Inntaket blir ikke til å få øye på, da det i dimensjon er langt mindre en steinblokker som ligger i kløfta. En nevner også at på lengre strekninger går elva i sprekker langt nede i fjellet og er derfor ikke synbar, uansett vannmengde.*

- *Fylkesmannen ønsker å redusere maksimal slukeevne fra 300 til 200 % fordi dette er mest vanlig. Til det er å si at nedslagsfeltet for Sessaelva er bratt og konsentrert og avgir sitt vann hurtig. Det betyr at til renning skjer raskt. For å nyttiggjøre seg dette vannet har vi valgt en slukeevne på 300 % av middelvannføring. Å redusere dette til 200 % vil gjøre prosjektet ulønnsomt.*
- *Terrengtilpassing må være av beste slaget, uttaler fylkesmannen. Det eneste tiltaket som blir synlig er en betongterskel og betong inntaks hus (10 m²) Nede ved fylkesveien (på oversiden hvor avkjørsel er eksisterende) tenker en seg en kraftstasjon som har avløp til elva på oversiden av fylkesveien. Terrenget her er dessuten en del av en stor forebygging mot ras fra elvekløfta noe lenger mot nord. Veien er lagt i tunnel under rasavledningen.*

03. Gloppen kommune.

Vårt tilsvaer er som følgende: *Rådmannens innstilling ble vedtatt mot en stemme fra MDG som heller ville ha urørt natur. Med andre ord en positiv innstilling til ytterligere småkraftutbygging. Nevner at det er bygget 27 småkraftverk i Gloppen kommune i løpet av de siste 15 årene.*